

PRINSIPPROGRAM FOR **BIRDLIFE NORGE**

FORSLAG

PRINSIPPROGRAM FOR **BIRDLIFE NORGE**

Prinsippprogrammet inneholder overordnede retningslinjer for BirdLife Norge, og denne versjonen ble vedtatt på foreningens årsmøte i Fevik, Agder 23. april 2022.

BirdLife Norge er en frivillig naturvernorganisasjon med hovedvekt på fugler og fuglevern. Organisasjonen ble stiftet i 1957, og het Norsk Ornitologisk Forening frem til 2021. Foreningen har ca. 13 000 medlemmer (2022) og har 12 ansatte. Sekretariatet ligger i Trondheim, og her har åtte av de ansatte tilhold. Vi har fylkesavdelinger i alle fylker og 52 lokallag. BirdLife Norge er den norske partneren i BirdLife International, et partnerskap av fuglevernorganisasjoner fra hele verden. Sammen jobber alle partnerne i BirdLife International med å sikre viktige leveområder for fugler og fuglearters overlevelse over hele verden.

Prinsippprogrammet tar utgangspunkt i konvensjonen om vern av biologisk mangfold (CBD), som også norske myndigheter har undertegnet. En oppfølging av konvensjonen innebærer bl.a. vern av leveområder og naturmangfold, økt kunnskap om naturareal og arter, samt restaurering av ødelagt natur. Birdlife Norge vil arbeide for at nasjonale og lokale myndigheter og næringslivsaktører følger opp St. meld. 14 (2015-16) Natur for livet.

Prinsippprogram for BirdLife Norge

Innhold	Side
Vi trenger kunnskap for å forvalte naturen riktig	4
Forvaltning av leveområder	4
Generell arealforvaltning	5
Vern	5
Restaurering av natur	5
Landbruk (jord- og skogbruk)	5
Forstyrrelser	6
Forvaltning av arter og bestander	6
Bestandsmål	6
Jakt og høsting	7
Skadefelling av fugler	7
Skuddpremier	7
Beskyttelse av fugler i hekketiden	7
Fugleføring	7
Fly og fugl	7
Rehabilitering av fugler	8
Falkonering	8
Utsetting av fremmede dyre- og fuglearter, og oppdrettsindivider	8
Utsetting av fremmede dyre- og fuglearter samt oppdrettsindivider	8
Katt og hund	8
Klima og energi	9
Klima	9
Energi	9
Forurensing	10
Miljøgifter	10
Skipstrafikk og petroleumsvirksomhet	10
Forsøpling av havet	10
Fiskeri og havbruk	10
Fiskeriforvaltning	10
Utsiktet bifangst av sjøfugl i norske kystfiskerier	11
Oppdrettsnæring	11

VI TRENGER KUNNSKAP FOR Å FORVALTE NATUREN RIKTIG

For å kunne forvalte naturen og artene som lever der, må vi ha kunnskap om utbredelse og utvikling av naturtyper og arts mangfold i de aktuelle områdene. Kartlegging av arter og naturtyper er en forutsetning for kunnskapsbasert forvaltning. De faunistiske komiteenes valideringsarbeid, som bidrar til å sikre høy kvalitet på dataene, er viktig.

- Prinsipper om kunnskapsbasert forvaltning, «føre-var-prinsippet» og samlet belastning bør ligge til grunn for alle inngrep som kan tenkes å ha påvirkning på arter og leveområdene.
- Det er avgjørende at myndighetene prioriterer og setter av tilstrekkelig midler til etablerte langsiktige forsknings- og overvåkingsprogrammer for fugl (SEAPOP og SEATRACK, TOV-E, 3Q, kongeørn, fuglestasjoner, spesifikke studier av truede arter etc.). Overvåkingsprogram for vadefugler i våtmark bør etableres som en del av overvåkingsprogrammet om god økologisk tilstand i økosystemene.
- Det er behov for bedre forståelse av hvordan ulike menneskelige aktiviteter og forstyrrelser påvirker fugler og deres leveområder.
- Krav til konsekvensutredninger må styrkes, og bringes mer i tråd med internasjonale standarder med krav om datainnsamling i felt der eksisterende kunnskap er utilstrekkelig for å kunne gjøre en skikkelig konsekvensutredning. Oppdragsgiver for konsekvensutredningene bør være statsforvalter, som også fastsetter utredningsprogram.
- Artsdatabanken med Artsobservasjoner utgjør en viktig kilde til kunnskap, og BirdLife Norge oppfordrer til at verktøyet brukes aktivt både som kunnskapsdatabase og for innlegging av observasjoner. Tilliten til at informasjonen brukes til det beste for naturen må ikke svekkes.

- Detaljert informasjon om hekkeplasser for sensitive arter må være unntatt offentlighet, tilgang til denne type informasjon bør kun gis etter nøye avveininger mellom behov og risiko. Informasjon om sensitive arter må deles raskt og effektivt med relevante forvaltningsnivå.

FORVALTNING AV LEVEOMRÅDER

Arealendringer er en viktig årsak til reduksjon i mange av våre fuglebestander. Sikring av leveområder, enten gjennom formelt vern eller ved at det tas hensyn til naturverdier i den generelle arealforvaltningen, er avgjørende for å sikre levedyktige bestander. Det er gjennomført en rekke temavise verneplaner (våtmark, sjøfugl, barskog mv.), men for mange naturtyper er omfanget av verneområder fremdeles for lite.

Enorme landarealer i verden er degradert og til dels ødelagt av menneskelig påvirkning. For at økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester, er omfattende restaurering nødvendig. FN har utpekt 2021-2030 til verdens tiår for restaurering av økosystemer. Stortinget har bestemt at 15 % av ødelagt natur skal restaureres innen 2025.

Mange fuglearter lever i jordbrukslandskapet, og nyttiggjør seg av landskapet og mulighetene som jordbruksdrift gir. Men arealbruksendringer og nye driftsformer skaper utfordringer. Siden 1980-tallet har det vært en sterk tilbakegang av fuglearter i jordbrukets kulturlandskap i Europa både som følge av fjerning av restbiotoper, intensivering og omlegging i jordbruket.

Mange fuglearter er avhengig av skog med stort innslag av gamle, døende og døde trær, og de trues gjennom hogst, treslagsskifte og effektivisering i skogbruket. Skal de fåtallige fugleartene i skogen få bedre livsvilkår, må mer skog vernes og i de resterende områdene må skogen få stå lenger før den hogges. I tillegg må det bli mer bruk av hogstformer som legger til rette for at flere trær står igjen etter hogst, f.eks. lukket hogst. Tilplanting med fremmede treslag (bl.a. sitkagran) og spredning av disse treslagene er svært negativt for naturlig forekommende fuglearter.

Ferdsl i naturen, både privat og organisert, er svært viktig og givende, men kan utgjøre en belastning på fugleliv og natur. Også andre aktiviteter, kan utgjøre en forstyrrende faktor for fuglelivet. Det er behov for bedre regulering av aktiviteter.

Generell arealforvaltning

- Det må stimuleres til en restriktiv arealbruk og innføring av naturregnskap.
- Man bør tilstrebe arealnøytralitet både i lokal og nasjonal arealpolitikk. Det må kompenseres for arealbruk som medfører naturtap. Allerede degraderte og/eller utbygde områder må gjenbrukes eller fortettes, fremfor å bygge ned mer natur.
- Flere handlingsplaner for fugler må realiseres, både temabaserte (f.eks. handlingsplan for fuglearter i jordbrukslandskapet) og artsspesifikke handlingsplaner.
- Flere arter må prioriteres og vi trenger flere utvalgte naturtyper.
- Ramsarkonvensjonens bestemmelser må i større grad legges til grunn ved forvaltning av våtmark.
- Kompetanseheving i kommunene må prioriteres.
- De årlige bevilgningene til kommunedelplaner for naturmangfold må økes, slik at alle kommuner kan ha oppdaterte planer for ivaretagelse av naturmangfold.
- Det er behov for en mer restriktiv dispensasjonspraksis i strandsonen.

Vern

- Forvaltningen av vernede områder må styrkes
- Internasjonale mål om 30 prosent vern må oppnås innen 2030. Det er viktig at vernet er representativt, og samtidig beskytter de mest verdifulle og sårbare områdene.
- Større, sammenhengende arealer må vernes for å ivareta økologiske funksjoner.
- Internasjonalt viktige fugleområder, Important Bird and Biodiversity Areas (IBA), må gis prioritet, både i forbindelse med etablering av nye verneområder og generell arealforvaltning.

Restaurering av natur

- Restaurering av våtmark må prioriteres i arbeidet.
- Restaurering må ikke bli et "enkelt" tiltak for å kompensere for tillatelser til å bygge i områder med intakt natur.

Landbruk (jord- og skogbruk)

- Jordbruksareal må drives og bevares for matproduksjon. Restbiotoper i jordbrukets kulturlandskap må ivaretas.
- Tilskuddsordningene i jordbruket bør utformes slik at det bli økonomisk attraktivt å skjøtte kulturlandskapet slik at det ikke gror igjen, og at hensynet til fugler i jordbrukslandskapet ivaretas.
- Jordbrukspolitikken som gir mer bruk av beitedyr i jordbrukslandskapet bør prioriteres.
- Bygging av nye skogsbilveger må ivareta naturmangfoldet.
- Hensynet til rovfugler må ivaretas bedre i skogbruket, bl.a. ved at den hogstfrie radiusen økes og «karantenetiden» for hogst etter at reir var i bruk økes.
- Tilskuddsordninger som kan ha negativ påvirkning på naturmangfoldet (f.eks. gjødsling av skog og tettere skogplantning) bør avvikles.

- Det må innføres meldeplikt på hogst.
- Skogvernbudsjettet må økes til 1 milliard årlig.
- Planting av fremmede treslag må opphøre, og områdene må restaureres.
- Treslagskiftet fra naturlige furu- og løvskoger til granplantefelt må stanses.

Forstyrrelser

- I sårbare områder bør det legges til rette for kanalisering av ferdsel og etablering av observasjonsfasiliteter
- Planlegging av sykkelstier og annen ferdsel/aktivitet i utmark må ta hensyn til viktige fugleområder.
- Hensynet til hekkende fugler må vektlegges ved strandrydding.
- Det skal ikke være tillatt med motorisert og ikke-motorisert vannsport når dette er i konflikt med hekkende, rastende og/eller overvintrende fugler.
- Bruk av vannscooter skal kun være lovlig innenfor godkjente og avgrensede områder.
- Motorferdsel i utmark skal være forbudt der dette ikke er nødvendig av hensyn til næring, sikkerhet, skadeforebygging eller oppsyn.
- Staten bør ha ansvaret for regulering av snøscooterkjøring.
- Bruk av fyrverkeri i privat regi må forbys av hensyn til fugle- og dyrelivet, f.eks. ved å kun ha felles offentlig godkjent oppskytning.

FORVATNING AV ARTER OG BESTANDER

Topppredatorer er kritisk viktige elementer i funksjonelle økosystemer. Regulering av bestander av hjortedyr og mindre predatorer er avhengig av de store rovdypene. Lave bestander/utryddelse av topppredatorene får konsekvenser for naturen langt utover bortfallet av deres tilstedeværelse.

BirdLife Norge aksepterer bærekraftig jakt. Bærekraftig jakt er jakt som ikke har negative konsekvenser for den reproduserende bestanden, eller negative konsekvenser for predatorer som er avhengige av artene som næringsgrunnlag.

Fugler kan gjøre skade bl.a. i økonomisk sammenheng, og noen mennesker opplever fuglers tilstedeværelse som plagsom i enkelte situasjoner. Fugler har krav på stor grad av beskyttelse fra skadefellinger.

Bruk av skuddpremier er lite faglig basert. BirdLife Norge mener at adgangen til å opprette skuddpremier på naturlig forekommende norske arter ikke hører hjemme i dagens naturforvaltning.

Fredning og beskyttelse av fugler og dyrs hekke- og ynglingstid må stå sterkt i forvaltningen.

Arter som er sjeldne/fåttallige, og med høy forventet levealder, bør rehabiliteres etter skade eller ulykke når dette er mulig. Stell av ville fugler må bygge på høyt kunnskapsnivå opparbeidet over mange år, også artsspesifikk kunnskap. Rehabilitering må vurderes basert på bestandssituasjon og sannsynlighet for langsiktig overlevelse for aktuelle fugler.

Bestandsmål

- Begrensning av bestander (uttak av ynglende individer/hi-uttak og jakt) før skade på bufe/rein er påvist, må avvises. Uttak av enkeltindivider som beviselig gjør stor skade kan være akseptabelt, slik gjeldende praksis er for kongeørn.
- Bestandene av store rovdyr (ulv, gaupe, jerv og bjørn) i Norge må få utvikle seg naturlig, uten begrensende faktorer som egne avsatte områder for disse artene.
- Vi aksepterer ikke øvre bestandsmål for naturlig forekommende norske fuglearter, og mener at fuglebestandene skal kunne utvikle seg naturlig.

- Høstingsprinsippet vi mener skal legges til grunn for artsforvaltning tilsier at jakt ikke skal påvirke bestandene negativt. Enkelte arters mulige konflikter med andre samfunnsinteresser må løses med forebyggende tiltak, og ikke med reduksjon av bestander som av naturlige årsaker har økt.

Jakt og høsting

- Jakt på trua eller nær trua arter ikke er akseptabelt.
- Jakt må begrunnes i matauke.
- Jakt på «småfugler» og trost bør avvikles.
- Jakt på fugler vår og sommer er ikke akseptabelt. Vårjakta på ender i Kautokeino i Finnmark må avvikles.
- Eggsanking fra måker og andre fugler bør stanses.
- Jakt bør totalforbys i verna områder.

Skadefelling av fugler

- Forebyggende og avbøtende tiltak må ha et tydelig fokus, og fellingstillatelser bør ikke gis før det er dokumentert at slike tiltak er gjennomført og ikke nytter.
- Skadefelling skal kun gis der enkeltindivider beviselig forvolder vesentlig skade, og skal ikke benyttes som bestandsregulerende tiltak.
- Beslutningsmyndighet etter skadefellingsforskriften bør ligge hos statsforvalteren eller Miljødirektoratet.

Skuddpremier

- Viltlovens § 51 må endres, med et generelt forbud mot å opprette skuddpremier på naturlig forekommende arter i Norge.

Beskyttelse av fugler i hekketiden

- Arter som er truet trenger særlig aktsomhetsplikt, og det bør være særlig gode grunner til å hindre hekking av truede arter, for eksempel med tiltak som hindrer fuglene i å etablere seg før reirbygging og egglegging.

- Fugler som har egg eller unger må ikke fjernes eller forstyrres mer enn nødvendig.
- Tildekking eller ødeleggelse av hekkekolonier må ikke forekomme.
- Det bør innføres midlertidige ferdselsforbud i hekketiden ved hekkestedet til spesielt sårbare eller truede arter.
- Hogst bør være forbudt i tiden april-juli.

Fuglefôring

- Fôring av ville fugler er i sin alminnelighet en positiv og givende aktivitet som fremmer kjennskapen til og omtanken for naturen rundt oss. Slike gode opplevelser er hovedårsaken til at vi gir fuglene mat.

Fly og fugl

- Man jobber for tiltak som både ivaretar flysikkerhet og fuglers behov for beskyttelse. Fokus må alltid være på forebyggende og avbøtende tiltak.
- Artssammensetning, forekomst og lokal forflytning av fugler i et område styres i stor grad av mattilgang og tilgang på foretrukne oppholdsområder. Dette må tas hensyn til i arealplanleggingen ved etablering eller utvikling av lufthavner.
- Nedskyting av tilfeldige rastende fugler (som måker, vadere og andefugl) har liten effekt, og bør unngås.
- Skremseltiltak er akseptabelt for tilfeldig rastende fugler.
- Truede arter som utgjør en liten risiko for flytrafikken, og som hekker på et lufthavnområde bør i størst mulig grad sikres mot negative tiltak.
- Personell som jobber med tiltak mot fugl ved lufthavner må sikres tilstrekkelig kompetanse i artsbestemmelse.

Rehabilitering av fugler

- Myndighetene må bygge opp et regionsvis hjelpeapparat i regi eller med kontroll og støtte fra det offentlige.
- Kompetanse og kapasitet må raskt kunne komme i gang med registrering av sjøfugl og eventuelt rehabilitering av fugler når akutt forurensing inntreffer.

Falkoneri

- Falkoneri må være forbudt i Norge.

UTSETTING AV FREMMEDE DYRE- OG FUGLEARTER SAMT OPPDRETTSINDIVIDER

En fremmed art er en art som forekommer utenfor sitt naturlige utbredelsesområde. Fremmede arter kan utgjøre en økologisk belastning for naturmangfoldet, inkludert ville fuglebestander. Utsetting av oppdrettsindivider vil kunne føre til genetisk forurensing av ville fuglebestander.

Forvillede og etterlatte huskatter er en fremmed art i norsk fauna, og utgjør en stor trussel mot fugler og andre smådyr. Løse hunder utgjør et potensielt skadeelement for fugler både i hekketiden og under trekket.

Utsetting av fremmede dyre- og fuglearter samt oppdrettsindivider

- Utsatte og forvillede bestander av innførte arter (som kanadagås, stripegås, niland, fasan, mink og mårhund) skal bekjempes i Norge.
- Utsetting av avlede individer av stedege fuglearter (som stokkand, vaktel og raphøne) for jakt eller andre rekreasjonsformål må forbys.

- Den norske Fremmedartslista, utarbeidet av Artsdatabanken, må brukes aktivt som et verktøy og grunnlag for prioritering av innsats mot utsatte og forvillede bestander av innførte arter.

- Bekjempelsen av arter som er definert å ha svært høy risiko (SH) eller høy risiko (HI) bør prioriteres. For andre arter på Fremmedartslista bør situasjonen overvåkes, slik at tiltak kan settes i verk dersom disse artene øker i antall og utbredelse.

Katt og hund

- Forvillede katter må fjernes fra naturen. Vi krever ID-merking og anbefaler sterilisering av huskatter for å redusere omfanget av spredning og yngling i naturen.

- Myndighetene må gjøre tiltak for å minimere kattens påvirkning på vill fauna.

- Huskatter skal holdes innendørs i fuglenes hekketid, og spesielt om natten og morgenen.

- Ansvarlige myndigheter må sørge for båndtvangsbestemmelser for hund som sikrer viktige områder for fugl både i og utenfor hekketida, samt god skilting og godt informasjonsarbeid om sine båndtvangsbestemmelser.

- Båndtvangsbestemmelser må håndheves, og reaksjoner på brudd på disse må av både natur- og allmennpreventive hensyn prioriteres.

- Kommunene bør vurdere å sette av særskilte områder for lufting av hunder der dette ikke kommer i konflikt med fuglelivet eller andre interesser.

KLIMA OG ENERGI

En intakt og artsrik natur gir oss livsviktige naturgoder, samtidig som den er ett av våre viktigste verktøy for å bremse klimaendringene. Klima- og naturkrisen må sees i sammenheng, og fokus må være på løsninger som tjener både natur og klima.

Norge er nå Europas største vannkraftprodusent: Vi står for mer enn halvparten av Europas regulerbare vannkraft, og om lag 70 prosent av elvene er regulert med omfattende miljøkonsekvenser. Denne energien må brukes klokt, og ikke sløses med.

Tiltak som effektiviserer og reduserer bruken av energi bør være førsteprioritet i arbeidet med å redusere utslippene av klimagasser.

Klima

- Klimatiltak må ikke gå på bekostning av sikring av biologisk mangfold, økosystemer og viktige økologiske funksjoner. Velfungerende økosystemer og intakt natur øker karbonopptaket.
- Bevaring av karbonrik natur som våtmarker og gammel skog er nødvendig for å bremse klimaendringene, samt stanse tapet av naturmangfold.
- Omfattende tilplanting av naturlige åpne områder bør ikke benyttes som klimatiltak.

Energi

- Ny energiproduksjon må unngå å skade fuglelivet og økosystemene. Våre viktigste fugleområder må bevares, og kraftproduksjon i slike områder er uforenlig med fuglevern.
- Utviklingen av fornybar energi må gjøres etter et klart planverk, som ivaretar viktige miljøhensyn.
- Vindkraftverk er spesielt problematiske for fuglelivet. Det er allerede gitt konsesjoner til et betydelig antall vindkraftverk her til lands, ofte mot miljøfaglige anbefalinger. Vi må høste erfaringer fra disse vindkraftverkene før det blir gitt nye konsesjoner.
- Vi trenger mer kunnskap om hvordan havvind påvirker arter og økosystemer. Tilstrekkelig kunnskap må fremskaffes forut for eventuelle konsesjoner, samt gjennom etterundersøkelser, før man evt. åpner nye områder for havvind.
- Verneplan for vassdrag må ligge fast ved produksjon av fornybar energi.
- Arbeidet med å forhindre at fugler forårsaker elektrokusjon, samt at fugler kolliderer med kraftledninger, må videreføres og styrkes.
- Produksjon og bruk av biodrivstoff må gjøres på en slik måte at det ikke skader fuglelivet, viktige leveområder for fugler og naturmangfold generelt.

FORURENSING

Ulike typer miljøgifter kan gi en rekke skadelige eller uheldige effekter på fugler, og påvirke viktige funksjoner som reproduksjon, immunforsvar og overlevelse.

Oljeutslipp utgjør en stor risiko for sjøfugler. Forebygging av utslipp fra skip (regulære utslipp så vel som akutte utslipp) må prioriteres. På grunn av farene ved leting og produksjon av olje må hensynet til sjøfugl i noen områder veie tyngre enn å åpne for petroleumsvirksomhet.

Plast og andre fremmedlegemer på avveie er en stor trussel mot sjøfugler og annet marint dyreliv. Sjøfugler dør bl.a. som en direkte følge av plast i fordøyelsessystemet. 11 millioner tonn plast havner i havet hvert år.

Miljøgifter

- Blyhagl skal være forbudt ved all jakt i Norge.

Skipstrafikk og petroleumsvirksomhet

- Kunnskapsgrunnlaget om sjøfugl må forbedres ved en videreføring og styrking av SEAPOP og SEATRACK-programmene.
- Petroleumsvirksomhet på Møre-feltene, ved Lofoten, Vesterålen, Senja, havområdene ved Jan Mayen og Barentshavet nord må ikke tillates, og områdene nær større sjøfuglkolonier og viktige områder for næringssøk for sjøfugl til havs bør vernes mot petroleumsvirksomhet.
- Det må etableres bedre oljevernberedskap og losordninger langs hele kysten, både i forhold til petroleumsvirksomhet og spesielt med tanke på økningen i skipstrafikk langs og forbi norskekysten.
- Beredskapen må stå i forhold til operative tiltak rettet mot sjøfugl ved eventuelle oljesøl.

Forsøpling av havet

- Det forebyggende arbeidet mot forsøpling av havet bør intensiveres.
- Nasjonalt må det etableres bedre ordninger for å sikre oppsamling og resirkulering fra store utslippskilder, for eksempel jordbruk og fiskeri.
- Bruk av gummikuler på kunstgressbaner må fases ut.

FISKERI OG HAVBRUK

Fiske kan potensielt konkurrere både direkte og indirekte med viktige næringsressurser for sjøfugler. For eksempel antas overfiske på sild å ha forårsaket kollaps i sildebestanden, som igjen påvirket bestandene av bl.a. lunde. Omfanget av fisket på viktig sjøfuglnæring som tobis, samt det uregulerte fisket på leppefisk langs norskekysten, er også bekymringsverdig.

Dødelighet blant sjøfugl i norske fiskerier er et stort problem. Bl.a. ble det estimert at 40 000 sjøfugler ble drept i norske garn- og linefiskerier i 2008. Havhest, skarv, lomvi og annen alkefugl dominerte blant de drepte fuglene. På global basis drepes ca. 400 000 fugler hvert år gjennom bifangst. På verdensbasis er bifangst av sjøfugl anset som en av hovedtruslene for overlevelsen hos flere arter, og er angitt som en reell risiko for nærmere 200 millioner individer av sjøfugl. Tiltak mot bifangst bør prioriteres, da det er lettere å minimere de negative effektene av dette enn av andre stressfaktorer sjøfuglene opplever.

Fiskeriforvaltning

- Fugler må i sterkere grad tas hensyn til i flerbestandsmodellene som er ment å ligge til grunn for fiskeriforvaltningen.

Utsiktet bifangst av sjøfugl i norske kystfiskerier

- For å bedre oversikten over problemet og øke forståelsen om når og hvorfor bifangst oppstår bør rapporteringen av bifangst standardiseres og inngå i nasjonalt overvåkningsprogram.
- Økonomiske støtteordninger for systemer som reduserer bifangst må på plass.
- Vi trenger en nasjonal handlingsplan for å begrense bifangsten av fugler i fiskeriene.

Oppdrettsnæring

- Oppdrettsanlegg (på land og i vann) må ikke lokaliseres der de er i konflikt med viktige fugleområder og andre viktige naturtyper, både på grunn av arealbeslag, forurensningsproblematikk, forstyrrelser og andre negative påvirkningsfaktorer.
- Det er behov for en gjennomgang av rammebetingelsene for oppdrett på land med hensyn for å se på best mulig arealplassering, energibruk og utvikling av sirkulær økonomi/gjenbruk av avfallsstoffer.
- Norsk oppdrettsnæring må jobbe for reell bærekraft både med tanke på fôrressurser, arealbruk og påvirkning på ytre miljø for øvrig.
- Skyting/skadefelling av sjøfugler ved oppdrettsanlegg er uakseptabelt og ikke hensiktsmessig.